

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р **Борислава Александрова Танева**

Относно дисертационен труд на тема „Методически аспекти на дистанционното обучение по „Аудио видео дизайн“, за придобиване на образователна и научната и степен „доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

(Методика на обучението по музика)

Автор: Силвана Колева Карагьозова

Научен ръководител: проф. д-р Адриан Георгиев

Дисертационният труд на Силвана Карагьозова засяга много важен кръг от проблеми, натрупали се през последните години в областта на образователния процес. Развитието на модерните форми на образование и особено на мултимодалните форми на обучение кореспондира от една страна с бурното развитие на технологиите и ежедневно промяна на начините на медийна комуникация, а от друга страна – със съвременните концепции и теории по отношение на образователния процес, в които наблюдаваме рязко изместване на фокуса, преосмисляне както на целите, така и на предмета на обучение. Бихме могли да кажем, че последните няколко десетки години са основополагащи за цялата парадигма на образованието като цяло и са изключително интересни от изследователска гледна точка по отношение на новия си поглед върху продукта на образователния процес – формата на поднасяне на образователното съдържание.

От тази перспектива предложеният за рецензия труд е от голяма важност за осмислянето на процесите, протичащи в момента на смяната на образователните модели и методи. Авторът се опитва (и определено успява) да направи анализ в реално време на тези събития, видоизменящи в определени области цели направления в методиката на образованието, като напълно правилно отбелязва, че част от тези процеси протичат целенасочено, но друга – стихийно, особено що се касае до технологичната част, а и по отношение на дизайна на новите мултимедийни учебни материали. Това е една смела, но вярна и навременна констатация, особено в област, в която нямаме право да вървим след събитията, просто анализирайки ги, а трябва да сме проактивни в преподавателската работа.

С цел доказаване на тезата, че чрез подходящия педагогически дизайн и чрез добре съставеното аудио-визуално съдържание, от една страна се създават позитивни и творчески нагласи у учащите, а от друга страна се постига по-висока успеваемост в овладяването на учебния материал, Карагьозова структурира работата си в определена форма.

След **въведението**, в което са представени *работната хипотеза, обектът и предмета* на изследването, както и *задачите*, които предстои да се изпълнят, се преминава към теоретична **глава**, в която се прави обстоен обзор на съществуващите до момента образователни теории и концепции. Прави впечатление стройната организация на изследвания материал и високото качество на този обзор, нещо

абсолютно задължително като основа, на която трябва да се стъпи при изследователската работа нататък в дисертацията.

Втора глава е посветена на авторския дистанционен ресурс „Аудио – Видео Дизайн“, разработен от Карагъзова. Като форма на обучение този проект е особено интересен, защото е разработен и апробиран в електронна дистанционна форма чрез платформата MOODLE. Още в първата глава авторката правилно е посочила основните подводни камъни на електронното и дистанционно обучение, криещи се в контрола на процесите, в начина на поднасяне на съдържанието и в адекватните форми на оценяване, и успешно ги е преодоляла в собствения си курс.

Това се прави чрез:

- грамотно създаване на микро - и макро дизайна;
- планиране на учебното съдържание по факти, процедури;
- понятия, принципи и процеси (по Clark);
- задаване на специални цели;
- проектиране на системата за оценяване.

Така основните фактори, поради които често дистанционните и електронни форми на обучение търпят критика, тук са избегнати и това дава възможност да се разгърнат положителните страни на тези форми. Тематиката, която е избрана, също е възможно най-подходящата за такъв тип курс на обучение. Курсът е разработен в своята цялост, обхващайки малка теоретична част, преминавайки през овладяването на основните визуални и звукови инструменти на монтажа, правилата на композицията, наблягане на често допусканите грешки и запознаването с някои допълнителни инструменти за работа в тази среда. На края му имаме финализация, изработка на аудио-визуален продукт, и оценяването му по предварително зададените критерии.

В **трета глава** се анализира в детайли ролята на видеоклипа в образователния процес. Тук Карагъзова отново тръгва от презумпцията за определени слабости както от концептуална гледна точка, така и от технологична такава, които са присъщи за видеосъдържанието, създаващо се в нашата образователна система в момента. От тази отправна точка тя прави и своя анализ, призван да открие тези недостатъци и да посочи посоките, в които трябва да се върви с цел подобряване на съществуващото положение. Особено внимание е обърнато на силно подценявани към момента елементи на изображението и звука, но от изключителна важност в светлината на когнитивните образователни теории на съвременното, анализирани в първа глава. Това са инфографика и иконографика, дизайн на текста, както и качество на звука по отношение на записа и обработката на гласа и подбора на звуковия дизайн. Тук трябва да се отдаде дължимото и на подготвеността на авторката в звуковата област като специалист по тонрежисура. Докато обикновено (почти винаги) подобни изследвания се правят от видео специалисти, по правило некомпетентни в областта на звука, то тези изследвания са явно елементарни в това отношение. Тук това е избегнато напълно. Нещо повече, авторката е обърнала специално внимание на огромната роля, която играят музиката и говора в семантично и емоционално отношение и дава ценни съвети в посока правилния им запис, подбор и обработка.

В **заклучителната част** на труда се прави анализ на постигнатите в процеса на апробиране на курса резултати съобразно зададената в началото методология, както и изводи и препоръки на базата на целия труд. В рамките на анализа е представена анкета с изследваните студенти от курса, в която се прави самооценка от тяхна страна на постигнатите резултати от обучението. Заклучителната част сумира първоначалната

хипотеза с крайните изводи, давайки заедно с това някои прогностични хипотези, насочени към бъдещото развитие на технологиите и мястото на образователния процес в това. Разбира се, авторът не се разпростира върху тази тематика, тъй като подобни прогнози зад определен времеви хоризонт са силно спекулативни.

ПРИНОСИ

Тук бихме отбелязали дистанционните ресурси, развити и апробирани, които нямат аналог в българската приложна и методическа литература от гледна точка не толкова на практическата си реализация, колкото на аналитичната си част. Както отбелязахме и преди, Карагьозова не се задоволява само с открояване на основните елементи на аудио-визуалното съдържание, но и описва в детайли проблемните страни на това съдържание в създадения учебен материал до момента, както и дава ценни препоръки за правилното конституиране на този материал и хармонизирането на връзките между елементите в него. Това би било от полза за всеки бъдещ изследовател в тази посока, а и за самата авторка, ако реши да развие в посока отделна монография тази част от труда си.

Втората област от труда, която прави силно впечатление, е обзорът на образователните теории, направен в първа глава. Въпреки че има много сериозни трудове от наши изследователи в тази насока (като напр. проф. Форсайт), тази част от труда е систематизирана по начин, даващ уникалната възможност за всеки бъдещ научен работник, който иска да се запознае с образователните концепции до този момент по света, да използва настоящата работа за отправна точка на изследванията си.

ПРЕПОРЪКИ

Основната препоръка бихме могли да потърсим в анализа на резултатите. Въпреки методологично перфектната постановка на проблема и прекрасното изграждане на курса може би би било добре да се направи по-сериозен анализ, който да не почива само на самооценката, дадена в приложената анкета. Съществуват и индуктивни заключения, но те са направени отново на базата на самооценката и биха могли да се повлияят от субективното отношение на участниците в проекта към него. От тази гледна точка един по-прецизен и обективен анализ на резултатите би бил само от полза на този иначе много ценен труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Тези препоръки не омаловажават факта, че на вниманието ни е представен един цялостен, завършен и правилно структуриран труд, в който имаме поставени цели и хипотеза, която се доказва по методологично правилен и обоснован начин, както и проведено едно сериозно авторско изследване чрез създаването и апробирането на аудио-визуален курс в областта на електронното обучение.

Тези основания са достатъчни да предложи присъждането на ОНС „Доктор“ на Силвана Карагьозова.

09.04.2018 г.
София

Рецензент:
Проф. д-р Борислава Танева